

Magyarország a II. világháborúban

Varga Szofi 2021A

Előzmények:

- trianoni békeszerződés igazságtalansága miatti feszültség
- környező országok = kisantant, Ausztria kivételével -> közeledés Németországhoz
- Magyarország elköteleződése a németek mellett: első bécsi döntés (1938. nov., Felvidék déli része), második bécsi döntés (1940. aug., Partium, Székelyföld és Észak-Erdély), Délvidék megszállása (Bácska, baranyai háromszög, Mura-vidék) (miután Hitler megtámadta Jugoszláviát Horthy semmisnek tekintette a magyar-jugoszláv örökbaráti szerződést)

Nagyon-nagyon sűrű eseménytörténet:

Kezdetben Magyarország nem hadviselő fél (Teleki 1939-ben még az átutazást sem engedélyezi a Lengyelország felé haladó náci katonáknak). Teleki politikájának lényege a **fegyveres semlegesség**, melynek lényege az, hogy Magyarország felfegyverkezik, készenlétben áll, azonban nem csatlakozik a háborúhoz, ugyanis annak végkimenetele kétséges.

A háborút alapjaiban ellenző Teleki már a kezdetekkor szeretne Angliához közelíteni, terve a Délvidék elfoglalása miatt bukik meg (öngyilkos lesz), ezzel Magyarország teljesen elvágja magát az esetleges szövetségesektől érkező segítségtől. A III. Birodalom területi szomszédságában és a revízió mindenekelőttiége miatt a magyar külpolitika **kényszerpályán** mozgott.

Utódja, Bárdossy László erősen németbarát, **1941. ápr. 11.-én Magyarország** a délvidéki bevonulással **belép a II. világháborúba**. A kassai bombázás után (alkotmányellenesen) belépteti Magyarországot szovjetunió elleni támadásba (1941. jún. 27.), a frontra küldi a II. magyar hadsereget, bevezeti a harmadik zsidótörvényt (nemzsidónak tilos házasságot kötnie zsidóval).

Hadászati segítség Németországnak: a Barbarossa tervhez először csak egy gyorsadtesttel, majd a Magyar Királyi Honvédség kb. egyharmadát kitevő II. magyar hadsereggel járultunk hozzá. A magyar csapatok egyébként inkább csak megszálló tevékenységet folytattak a K-i front mögött, ill. gazdasági, élelmezési segítséget nyújtottak.

Élet a hátszágban: egyesek számára javuló életszínvonal (háborús konjunktúra és a deportált zsidók javainak újraelosztása miatt), majd 1941-től jegyrendszer bevezetése.

Horthy, miután realizálja a Bárdossy által okozott károkat, utódjának Kállay Miklóst nevezi ki, aki a nyilvánosság előtt próbálja meggyőzni a németeket hűségéről, ám a "színpalok mögött" mindvégig Angliával tárgyal, célja a kiugrás. Politikáját **hintapolitikának** is szokás nevezni, mely a német- és magyar érdekek közötti ingázásra utal. **A II. magyar hadsereg** – összefüggésben a világháború fordulópontját jelentő sztálingrádi hadműveletekkel – a Don-kanyarban 1943 januárjában **gyakorlatilag megsemmisült**. Horthy és Kállay a szövetségesek balkáni partraszállásában reménykedett: az angolok előtt letették volna a fegyvert, a Szovjetunió előtt nem.

Kállay politikája nem jár sikerrel, a németek mindvégig tudnak arról, hogy az angolokkal tárgyal, s mivel a Vörös Hadsereg egyre közelebb ér Magyarországhoz, az ország stratégiai jelentősége felértékelődik, a német hadsereg (a Wehrmacht) 1944. márc. 19-én megszállja Magyarországot. Kállay elmenekül, helyére a köztudottan náci Sztójay Döme kerül.

A német megszállás után **Magyarország lényegében nem szuverén**, bár a szuverenitás bizonyos elemei megmaradtak, pl. Horthy a helyén maradt, a parlament is ülésezett. 1944 tavaszától bombázzák Magyarországot területét. Lezajlik a vidéki zsidóság deportálása.

A **magyar holokauszt** során több mint 500 000 magyar zsidó veszítette életét, a deportálásokat lebonnyolítását főképp magyar csendőrök végezték. A budapesti zsidóság fele megmenekült.

Horthy a sikeres román kiugrás után, október 15-én megpróbálkozik a kiugrással, melynek gyakorlati megvalósítását Lakatos Géza miniszterelnökre bízta, azonban a kísérlet nem zajlott eléggé szervezeten, a német-szimpatizáns vezérkari tisztek rögtön átálltak a németek oldalára, Hitler akaratából Szálasi Ferenc került hatalomra, a **hadszíntérre vált országban**, egyre zsugorodó területen megkezdődött a **nyilas rémuralom**, mely a **szovjetek bevonulásával** ért véget: a Duna-Tisza közén 1944 decemberében, Budapesten 1945. február 11-én (kitörés), a Dunántúlon 1945 tavaszának végén.

Magyarország miniszterelnökei a II. világháború előtt és alatt, hozzáállásuk a háborúhoz:

Imrédy Béla	1938. 05. 14. – 1939. 02. 16	miniszterelnöksége alatt született meg az első bécsi döntés, németbarát, autokrata hajlamú (végül úgy buktatták meg, hogy bebizonyították, 1/8 részben zsidó származású)
Teleki Pál	1939. 02. 16 – 1941. 04. 03.	fegyveres semlegesség, nem biztos Németország győzelmében, a magyar erőforrások „konzerválása” a célja, elsősorban a közakarat miatt támogatja a revíziót, fél az erősödő német befolyástól
Bárdossy László	1941. 04. 03. – 1942. 03. 07	a Teleki-kormányban külügyminiszter, kritikátlanul követi a náci Németországot annak háborús sikerei miatt, a Délvidékért cserébe átengedi a német hadsereget Mo-n, illetve Jugoszlávia szétesésére hivatkozva a magyar hadsereg is támadásba lendül, a kassai bombázás után hadat üzen a SZU-nak (emiatt brit hadüzenet érkezik Mo.-ra), később az USA-nak is = tulajdonképp ő vezeti Magyarországot a háborúba
Kállay Miklós	1942. 03. 09. – 1944. 03. 22	megpróbálja helyrehozni a Bárdossy által létrehozott helyzetet, „hintapolitika”, titkos béketárgyalások Angliával, a cél a kiugrás: frontok közelednek, a németek bukása borítékolható, a német megszállás után koncentrációs táborba kerül (túléli)
Sztójay Döme	1944. március 22. – augusztus 24.	nyíltan fasiszta, berlini nagykövet, majd miniszterelnök és külügyminiszter, bábkormány, nagyrészt ő felelős a vidéki zsidóság deportálásáért
Lakatos Géza	1944. 08. 24 – 1944. 10. 16	tábornok, Horthy őt bízta meg a kiugrási kísérlet végrehajtásával, igyekszik megállítani a zsidók deportálását, a kiugráskor a nácik börtönbe zárják
Szálasi Ferenc (nemzetvezető)	1944. 10. 06 – 1945. 03. 28.	nyilas, a magyar radikális szélsőjobb vezéregyénisége, hozzá köthető a budapesti gettó létrehozása, Magyarországot újra teljes mértékben visszavezeti a háborúba, 1945-ben a szovjetek elől Ausztriába menekül, 1945-ben a népbíróság halálra ítéli